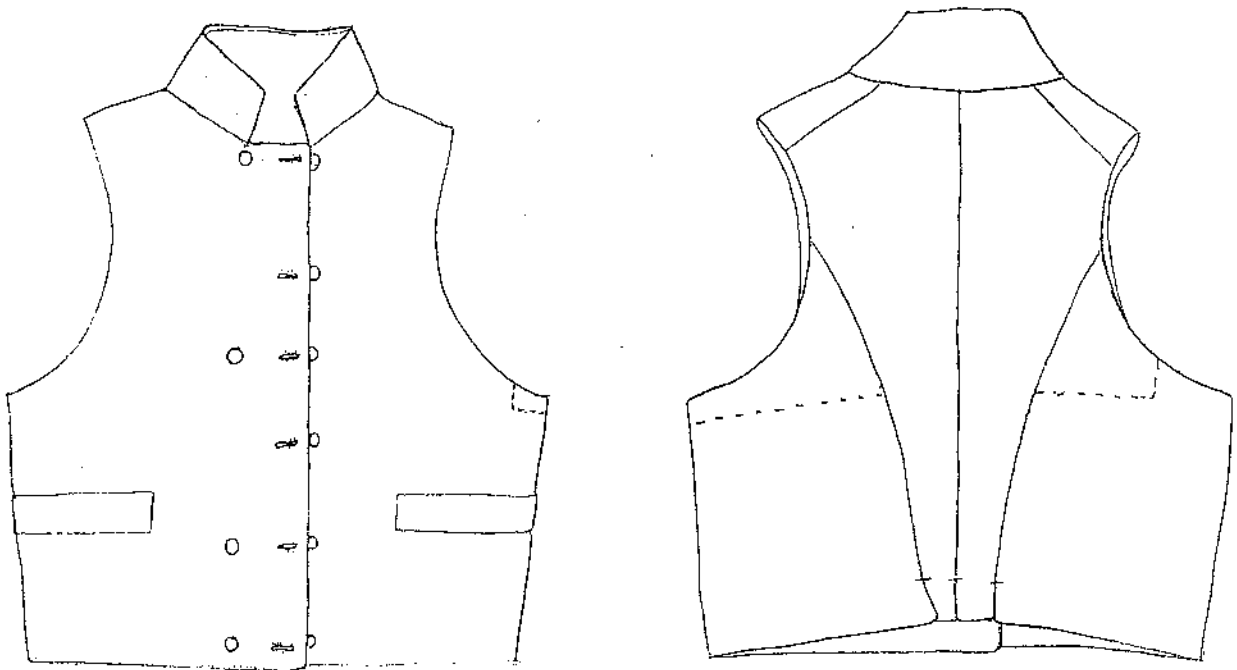

LÄNSHEMSLÖJDEN SKARABORG

1(6)

Väst använd till
Vadsbo manlig dräkt.
Fredsbergs hembygdsmuseum 1244, 1826

Material: Yttertyg, rödrändigt halvulle i olikssidig kypert.
Foder, grovt oblekt linne.
Knappar, 12st av mässing, 14mm diam.
Rött ullgarn.
Oblekt lintråd.
Bivax.

Mönstret är helt efter originalvästen och litet i storleken.
För att få rätt storlek, sy först en modell i ett stadigt tyg,
t.ex. lakansväv.

Utmärkta skarvar på mönstret kan uteslutas.

Maj 1983 GA/PT

Skaraborgs läns Hemslöjdsförening ideell förening

Postadress
Box 374
541 08 Skaraborg

Besöksadress
Petter Helénsg. 3
Skaraborg

Telefon
0500-410397

Reg.nr
866601-2284

Postgiro
9 52 49-9

Bankgiro
5704-9199

Krymp ylltyget genom dampning med våt trasa.
Krymp fodret i flera tvättar i 60°, skölj väl. Stryk fodret
slätt innan det är helt torrt.

Tillklippning;

Lägg ut mönstrets alla delar på yttertyget. Se upp med tråd-
riktningen och rändernas placering på alla delar.

Klipp med 1,5 cm sömsmån utmed alla delar.

Fodret klipps lika som yttertyget, men med hel rygg (mitt-
baksömmen utesluts).

Fickpåsen och fickstolpens baksida klipps i ett stycke av
fodertyget, 14cm bred och 24cm lång (lägg till sömsmån).

Trådmärkera runt alla mönsterdelar. Markera mitt bök på fodret
från nederkanten och ca 5cm upp.

Kasta runt alla delarna.

Sömnad:

Alla sömmar, prickfällning och prickstickningar sys med oblekt
lintråd i både yttertyg och foder.

Rygg-, sid- och axelsömmar i yttertyget sys med efterstygn.

Vaxa tråden väl.

Ficka:

Fickstolpen är fodrad med fodertyg, som går i ett stycke
med fickpåsen. Vik in sömsmånen på fickstolpens kortsidor
och överkant och tråkla..

Lägg fickstolpens avigsida mot fickpåsens ena överkant.

Tråkla fast fickstolpen mot fickpåsen, en bit från ytterkanterna.

Vik in fickpåsens sömsmån utmed fickstolpen och fälla fast
fickstolpen och fickpåsen med prickfällning i överkanten x-x.

Kortsidorna fällas fast när hela västen fodrats.

Sy prickstickningen på stolpens mitt genom både foder och
yttertyg.

Lägg fickstolpens rätsida mot framstyckets rätsida vid den
markerade linjen y-y. (Lägg fickstolpen så att överkanten
ligger ner mot framstyckets nederkant).

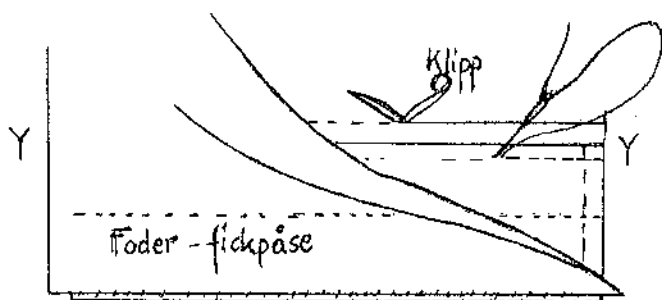
Sy fast fickstolpen på framstycket med efterstygn. Sy ej ge-
nom fickpåsen.

Gör uppklippet på framstycket ca 0,5cm över linjen y-y.

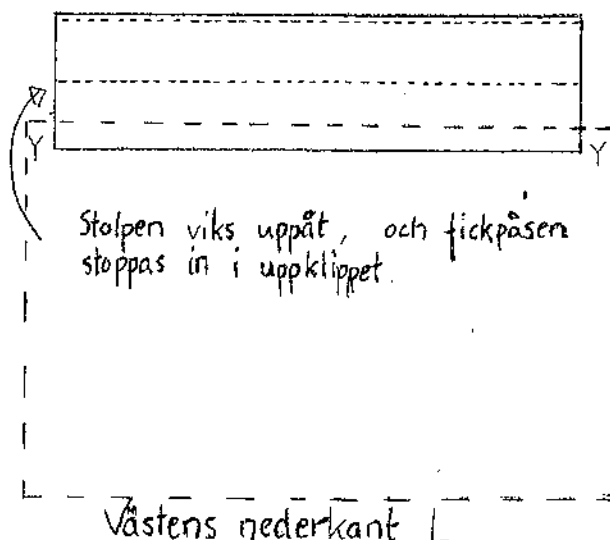
Klipp jäck i hörnen, och pressa isär sömsmånen.

Tråkla fast fickstolpens kortsidor mot framstycket.

Sy fickpåsens sidor.

Västens nederkant ↓

Västens nederkant ↓

Krage:

Sömsmånen på kragen av yttertyget viks in utmed kortsidorna och i överkanten.

Vik in sömsmånerna på kraginfodringarna runt om, utom i nederkanten.

Lägg kragens avigsida mot foderkragen, och tråkla fast.

Vik in fodrets sömsmån utmed kortsidorna och i överkanten.

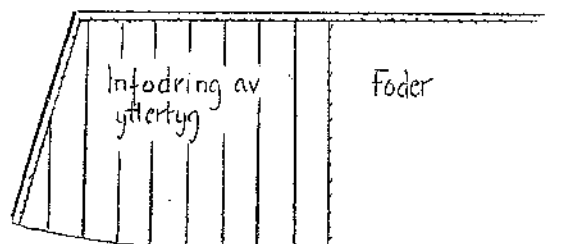
Tråkla ihop foder och ytterkrage. Yttertyget ska råda 1-2mm.

Lägg infodringarnas avigsida mot fodret. Tråkla fast dem.

Fålla fast krage, foder och infodringar utmed kortsidorna och överkanten med prickfällning.

Fålla fast infodringens andra kortsida mot fodret med fällstyg.

Sy prickstickningen på kragens mitt genom yttertyg, foder och infodring.

Kragens insida**Rygg och sidsömmar:**

Lägg yttertygets bakstycken rätta mot rätta och sy mittbaksömmen, till markering för träns.

Lägg framstycke nas rätsida mot bakstyckets rätsida och sy sidsömmarna till markering för träns.

Sy axelsömmarna.

Pressa isär sömsmånerna.

Sömsmånen på skörten bak viks in samt sömsmånerna runt ärmringningar, nederkant och framkanter.

Tråkla sömsmånerna.

Lägg kragens rätsida mot västens rätsida.

Sy fast kragen med efterstyg.

Pressa sömmen mot västen.

Vik in och tråkla sömsmånerna utmed halsringningen där kragen inte sitter.

Prova västen.

Krage:

Sömsmänen på kragen av yttertyget viks in utmed kortsidorna och i överkanten.

Vik in sömsmänera på kraginfodringarna runt om, utom i nederkanten.

Lägg kragens avigsida mot foderkragen, och tråkla fast.

Vik in fodrets sömsmån utmed kortsidorna och i överkanten.

Tråkla ihop foder och ytterkrage. Yttertyget ska råda 1-2mm.

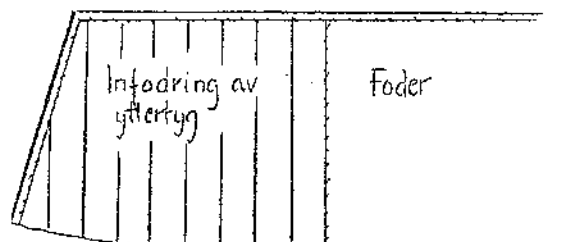
Lägg infodringarnas avigsida mot fodret. Tråkla fast dem.

Fålla fast krage, foder och infodringar utmed kortsidorna och överkanten med prickfällning.

Fålla fast infodringens andra kortsida mot fodret med fällstyg.

Sy prickstickningen på kragens mitt genom yttertyg, foder och infodring.

Kragens insida

Rygg och sidsömmar:

Lägg yttertygets bakstycken räta mot räta och sy mittbaksömmen, till markering för träs.

Lägg framstycke nas rätsida mot bakstyckets rätsida och sy sidsömmarna till markering för träs.

Sy axelsömmarna.

Pressa isär sömsmänera.

Sömsmänen på skärten bak viks in samt sömsmänera runt ärmringningar, nederkant och framkanter.

Tråkla sömsmänera.

Lägg kragens rätsida mot västens rätsida.

Sy fast kragen med efterstyg.

Pressa sömmen mot västen.

Vik in och tråkla sömsmänen utmed halsringningen där kragen inte sitter.

Prova västen.

Foder:

Lägg fodrets framstycken mot yttertygets avigsida.

Tråkla fast det stadigt men lämna 4-5cm från framkanten.

Vik in fodrets sömsmån utmed framkanterna, axelsöm, i nederkanten och vid armringsningarna.

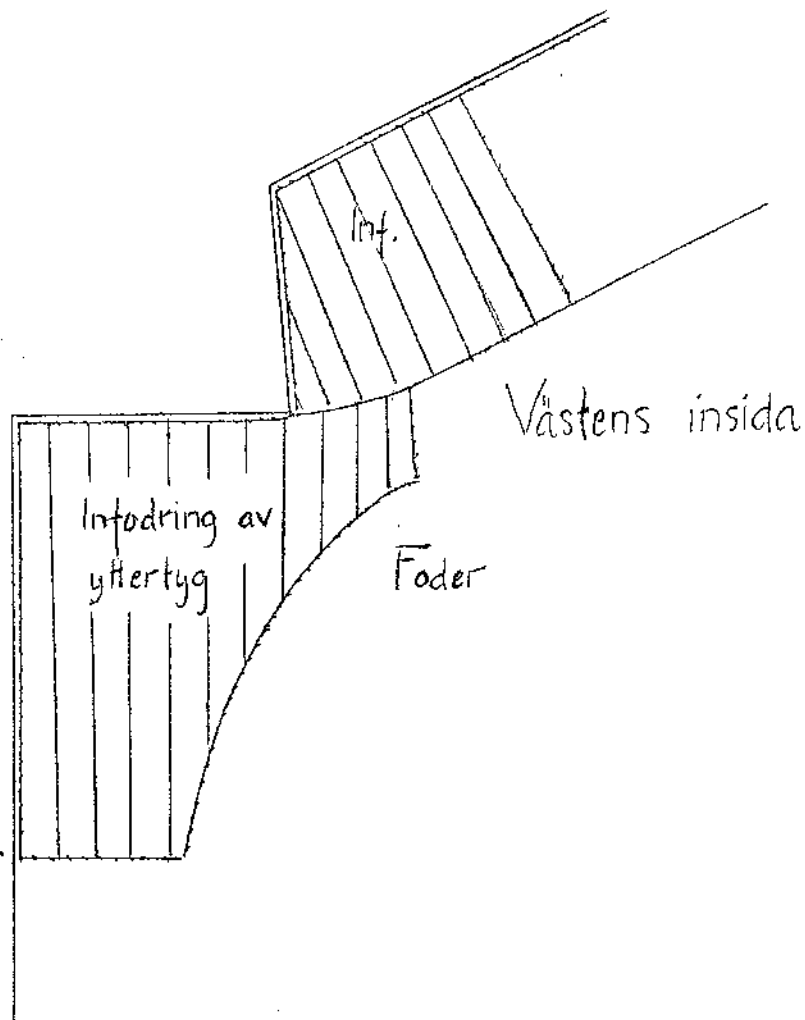
Yttertyget ska råda 1-2mm.

Vik inte in sömsmånen vid sidsömmen. Här ska bakstyckets foder ligga över.

Tråkla fast fodret.

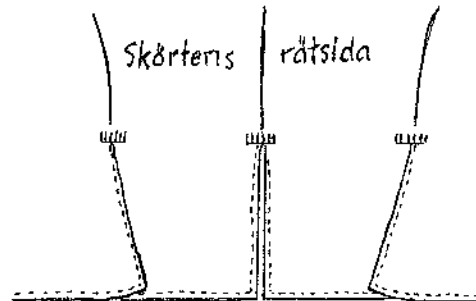
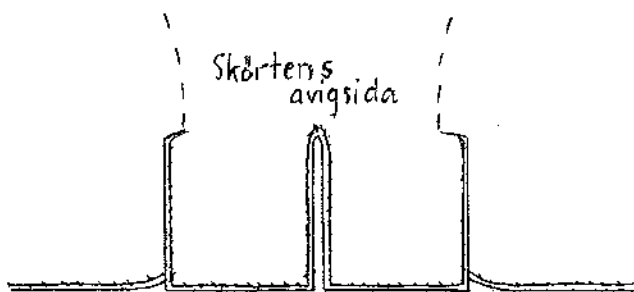
Vik in sömsmånen runt framstyckets infodringar.

Lägg infodringarnas avigsida mot fodret och tråkla fast dem.

Fodrets bakstycke läggs mot avigsidan av yttertygets bakstycke.
 Tråkla fast det på samma sätt som på framstycket.
 Vik in sidsömmens sömsmån och lägg den över framstyckets sömsmån. Sy med fällstygn.
 Vik ej in axelsömmens sömsmån. Framstyckets axel ligger över.
 Vik in sömsmånen runt ärmringningarna och halstringningen.
 Tråkla fast fodret. Sy axelsömmen med fällstygn.

Klipp upp fodret mitt bak, vid sprundet i nederkanten.
 Vik in en smal sömsmån så yttertyget råder.
 Vik in sömsmånen runt skörtens övriga sidor och tråkla fast fodret.

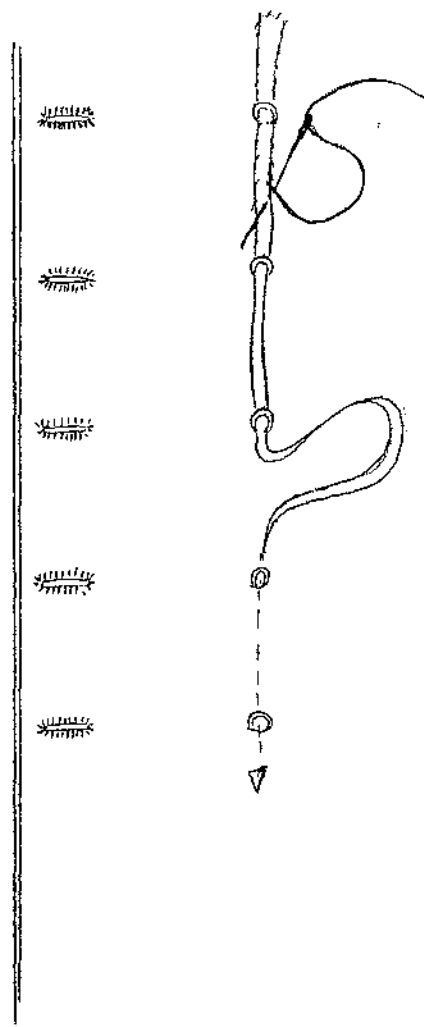
Fålla fast fodret och yttertyget med fällprickning vid fram- och nedkant, vid halstringningen och runt ärmringningar.
 Syfast framstyckets infodring på fodret med fällstygn.

Sy knapphål på båda framstyckena med rött ullgarn.
 Gör en träns vid skörtens början med rött ullgarn.

Sy fast fickstolpens kortsidor med fällprickning genom yttertyg och foder.

Knapparna sätts fast genom foder och yttertyg på båda framstyckena. Gör ett litet hål i tyget med en pryl. Trä ner knappens ögla genom hålet och trä en skinnremsa genom knappens ögla. Gör ett hål för nästa knapp och fortsätt med skinnremsan, genom den knappens ögla osv. Sy fast skinnremsan med lintråd och fällstygn.

Ta bort all tråkeltråd.
Pressa och prova västen.

Mönsterförändringar

Lämpligt tyg till modellen är lakansväv.

Klipp ut mönsterdelarna i tyg.

Lägg till 1 cm sömsmån där två delar sys ihop, även i framkanten för att kunna nåla ihop livet.

Vid avprovning behövs hjälp av en person som är väl insatt i sömnad av folkdräkter för att stilen på plagget ej ska förvanskas. OBS! Vissa detaljer får ej förstöras: bakstyckets bredd nertill, axelbandens bredd och skörtens storlek.

Försök dessutom hålla stilen och formen på halsringningen.

Vid provning ska de plagg som ska bäras under vara på.

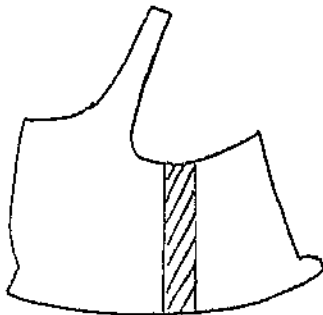
Några sätt att förstora ett mönster, förminskning sker på samma sätt.

= utökning

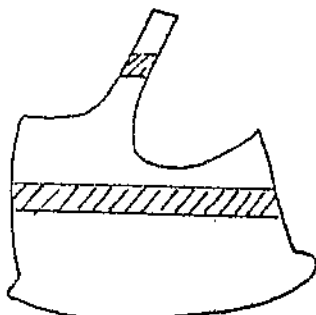
= intagning

Om det inte når ihop framtill?

Klipp upp modellen mitt under armen o sätt i en lagom stor bit.

Prova igen och nåla ihop den framtill.

Om det är för lite för kort?

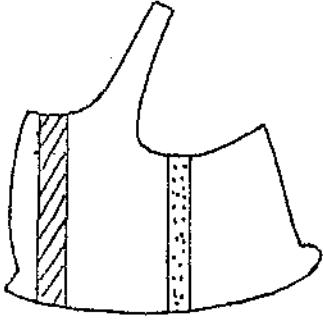
Klipp av mitt på axeln och sätt i en lagom stor bit.

Om det är mycket för kort?

Klipp även upp fram- och bakstycke tvärs över och förläng med en bit, kan göras på två olika ställen.

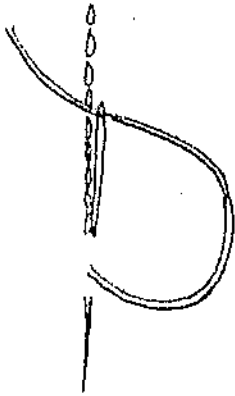

Om du måste öka en mycket stor bit under armen, kanske halsringningen ser snäv ut?

Klipp upp framtill från urrengningen och rakt ned och lägg i en så stor bit att axelbandet kommer på rätt plats och urrengningen ser riktig ut. Tag in lika stor bit under armen.

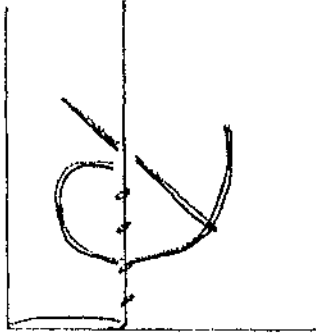
När livstycket av bomullstyg passar, klippes all sömsmån bort i sömmarna och mönstret är klart att användas.

STYGNFÖRKLARING

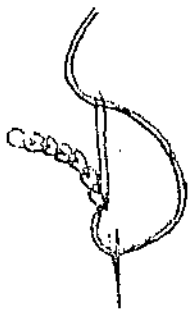
Efterstygn

Stick ner nålen vid föregående stygn och stick upp den lika långt framför tråden.

Fällstygn

Stick ner nålen snett från höger till vänster. Nålen ska ta ordentligt i både yttertyg och fäll.

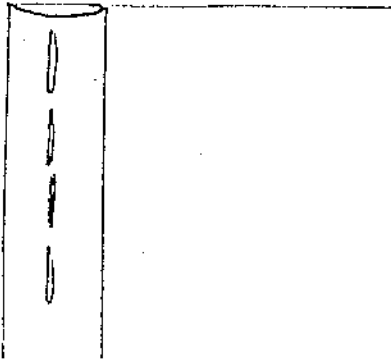
Kedjestygn

Lägg en ögla från vänster till höger. Stick ner nålen intill tråden och stick upp den i öglan. Stygnlängd 3 - 4 mm.

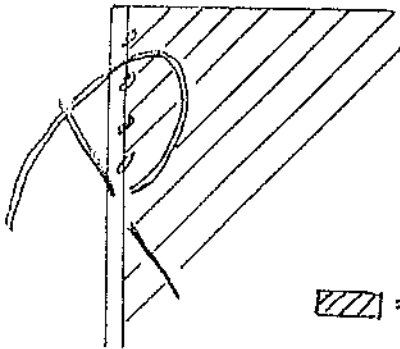
Förstygn

Samma som träckelstygn.

Prickstickning

Sys på samma sätt som förstygnet.
Styggen på rätsidan är mycket korta.

Prickfällning

Sys på samma sätt som fällstygnet. Nålen går
ordentligt igenom yttertyget så att en prick-
rad bildas på rätsidan.

 = FODER